

Fondy Evropské unie

Evropské finanční právo

Jaro 2018

Romana Buzková

393058@mail.muni.cz

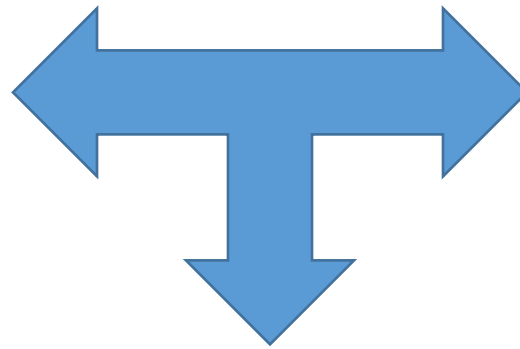

1. Základní přehled
2. Evropské strukturální a investiční fondy – obecný úvod
3. Politika soudržnosti Evropské unie
4. Evropské strukturální a investiční fondy – představení jednotlivých fondů
5. Sdílené řízení a principy provádění politiky soudržnosti
6. Programové období 2014-2020 v České republice
7. Čerpání dotací
8. Ostatní unijní fondy a programy

Evropské strukturální a investiční fondy

- Evropský fond pro regionální rozvoj
- Evropský sociální fond
- Fond soudržnosti
- Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
- Evropský námořní a rybářský fond

Komunitární programy

- Horizont 2020
- Erasmus+
- CEF
- COSME
- LIFE
- a další

Ostatní fondy

- Evropský fond pro strategické investice
- Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci
- Fond solidarity Evropské unie

(+ tzv. nástroj předvstupní pomoci)

- V programovém období 2014-2020 celkem 5 fondů
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 o společných ustanoveních o EFRR, ESF, FS, EZFRV a ENRF (tzv. obecné nařízení) + specifikační nařízení každého fondu
- Provázanost fondů a jejich tematických cílů se strategií Evropa 2020
- Zároveň se každý fond soustředí na své prioritní oblasti

- Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění
- Představuje hlavní hospodářskou reformní agendu Evropské unie s výhledem do roku 2020
- 5 hlavních cílů
- V souladu s nimi si členské státy ve spolupráci s Evropskou komisí stanovily jednotlivé národní cíle s ohledem na svá hospodářská a sociální specifika
- *Statistiky a cíle pro každý členský stát viz https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination/eu-economic-governance-monitoring-prevention-correction/european-semester/european-semester-your-country_en*

1. Dosažení 75% zaměstnanosti obyvatelstva ve věku od 20 do 64 let
2. Zlepšení podmínek pro výzkum a vývoj: investice ve výši 3% HDP EU
3. Dosažení cílů 20-20-20 v oblasti klimatu a energie
4. Zlepšení úrovně vzdělání: 40% obyvatelstva s terciárním vzděláním, míra předčasného ukončení školní docházky pod 10%
5. Podpora sociálního začlenění, snížení počtu obyvatel ohrožených chudobou o 20 milionů (o 25%)

- Podpora jednotlivých politik EU dle ESI fondů:
 1. Politika soudržnosti
 - Evropský fond pro regionální rozvoj
 - Evropský sociální fond
 - Fond soudržnosti
 2. Společná zemědělská politika
 - Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova
 3. Společná rybářská politika
 - Evropský námořní a rybářský fond

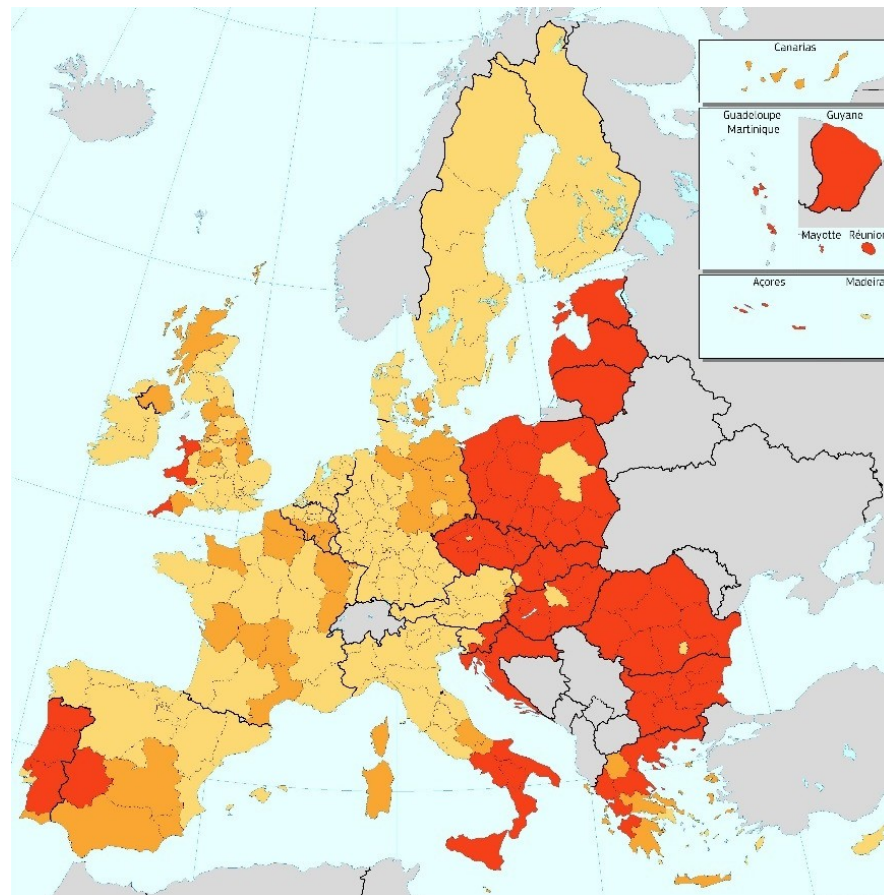
- Politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti; kohezní politika; regionální politika
- Zakotvena v článku 174 a násl. Smlouvy o fungování Evropské unie
- Hlavní investiční politika EU
- Jejím cílem je odstranění nepříznivých dopadů integrace, podpora harmonického a vyváženého rozvoje, snižování sociálních a ekonomických disparit mezi regiony → největší část finanční podpory cílí na znevýhodněné regiony
- Tvoří v současnosti asi 1/3 unijního rozpočtu
- *Klasifikace regionů viz <http://ec.europa.eu/eurostat/web/nuts/background>*

2014–2020: Investice ve výši 352 miliard EUR směřující do infrastruktury, podniků, životního prostředí a vzdělávání pracovníků jako podpora chudších regionů a občanů

- Evropský fond pro regionální rozvoj
- Evropský sociální fond
- Fond soudržnosti

- Méně rozvinuté regiony: HDP na hlavu nižší než 75 % průměru EU
- Přechodové regiony: HDP na hlavu od 75 % do 90 % průměru EU
- Více rozvinuté regiony: HDP na hlavu vyšší než 90 % průměru EU

- Představení politiky soudržnosti:
https://www.youtube.com/watch?time_continue=37&v=QbH04IN7Ktg
- V období 2014-2020 sledovány dva hlavní cíle:
 - Investice pro růst a zaměstnanost
 - Evropská územní spolupráce
- Závěry 7. kohezní zprávy z října 2017:
http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/cohesion-report/

- Podoba kohezní politiky po roce 2020 je jedním z témat aktuální diskuze k budoucnosti Evropské unie s ohledem na Brexit
- Hranice mezi regiony Irsko a Severního Irsko???
- Budoucí podoba rozpočtu EU ???
- Délka programového období ???
- Zjednodušení a méně pravidel ???
- Méně kontrol příjemců dotací ???
- Sloučení fondů ???

- *European Regional Development Fund (ERDF)*
- Největší z ESI fondů - téměř 200 miliard EUR
- Cíl: posílení hospodářské a sociální soudržnosti vyrovnáváním rozdílů mezi regiony EU
- Podporuje: investice do sektorů posilujících růst, konkurenceschopnost, malé a střední podniky, vytváření pracovních míst, výzkum, investice do infrastruktury, projekty Evropské územní spolupráce

- *European Social Fund (ESF)*
- 84 miliard EUR
- Cíl: zlepšení příležitostí k zaměstnání a vzdělávání, pomoc znevýhodněným osobám a lidem ohroženým chudobou či sociálním vyloučením
- Podporuje: investice do lidských zdrojů, mobilitu pracovních sil, zaměstnanost mladých, rozvoj vzdělávacích a rekvalifikačních programů, posilování institucionálních kapacit, sociální začleňování

- *Cohesion Fund (CF)*
- 63 miliard EUR
- Cíl: podpora členských států, jejichž HND je nižší než 90% průměru HND na obyvatele EU → Bulharsko, ČR, Estonsko, Chorvatsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko
- Podporuje: transevropské dopravní sítě, infrastrukturní projekty, projekty týkající se životního prostředí a energetiky

- *European Agricultural Fund for Rural Development (EAFRD)*
- 99 miliard EUR
- Nástroj společné zemědělské politiky
- Cíl: podpora konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, udržitelného hospodaření a rozvoje venkovských oblastí
- Podporuje: efektivní využívání vody a energie v zemědělství, diverzifikaci hospodářství, ochranu biologické rozmanitosti, snižování emisí skleníkových plynů

- *European Maritime and Fisheries Fund (EMFF)*
- 5,7 miliard EUR
- Nástroj společné rybářské politiky
- Cíl: trvale udržitelný rozvoj rybolovu a akvakultury, snížení negativních dopadů rybolovu
- Podporuje: ochranu a obnovu vodní biologické rozmanitosti a ekosystémů, rozvoj nových technologií, modernizaci plavidel

- Financování z EU může mít 2 podoby:
 - a) Centrální řízení fondů (Evropská komise)
 - b) Sdílené řízení fondů (Evropská komise + členské státy)
→ ESIF

- Realizace operačních programů probíhá na národní úrovni
- Členské státy nesou primární zodpovědnost za vytvoření systému řízení a kontroly, který bude v souladu s požadavky nařízení
- Komise hraje úlohu dohledu

- Národní orgán pro koordinaci (NOK) – Ministerstvo pro místní rozvoj
 - Odpovědný za realizaci dohody o partnerství, informuje veřejnost
- Řídící orgány – Jednotlivá ministerstva
 - Odpovídají za řízení, provádění, monitoring a kontrolu operačních programů v souladu se zásadou řádného finančního řízení dle článku 125 obecného nařízení
- Platební a certifikační orgán (PCO) – Ministerstvo financí
 - Předkládá EK žádosti o platby, přijímá a spravuje prostředky z EU, je zodpovědný za celkové finanční řízení a certifikaci výdajů, provádí kontrolní činnost
 - Ministerstvo financí vykonává rovněž funkci auditního orgánu

- Platební agentura – Státní zemědělský intervenční fond
 - V případě společné zemědělské politiky
- Zprostředkující subjekty řídicích orgánů
 - Pověřeny řízením části operačního programu
 - Např. Státní fond dopravní infrastruktury (Ministerstvo dopravy)

1. Princip programování a plánování

- Zahrnuje vícestupňový proces organizace, rozhodování a financování umožňující koordinaci fondů
- Víceletý základ programových období (7 let jako VFR)
- Podpora je prováděna na základě integrovaných programových dokumentů současně pokrývajících víceoborové zaměření → finanční prostředky jsou alokovány na programy, nikoliv na konkrétní projekty
 - EU: Společný strategický rámec
 - Členské státy: dohody o partnerství (schváleny EK)
- Záměrem je zajistit komplexní řešení v dlouhodobém horizontu

2. Princip partnerství

- Zahrnuje kooperaci různých subjektů ve všech etapách administrace ESI fondů
- Evropská komise, vláda, ekonomičtí a sociální partneři, místní a regionální subjekty, zástupci neziskového sektoru, orgány ochrany životního prostředí a další

3. Princip koncentrace

- Smyslem je koncentrace podpory nejpotřebnějším regionům a zároveň na aktivity, které přinesou maximální užitek

4. Princip doplňkovosti (adicionality)

- Finanční prostředky poskytnuté Evropskou unií mají pouze doplňkový charakter a na financování projektů se podílejí především zdroje národní

5. Princip monitorování a vyhodnocování

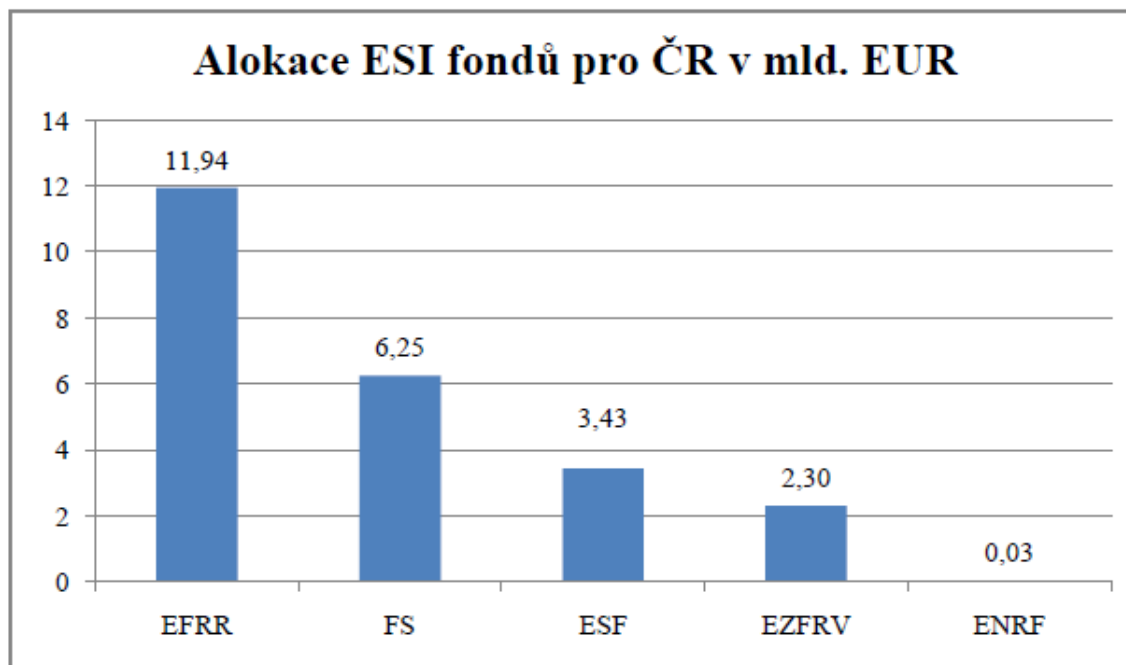
- Podstatou je průběžné sledování a vyhodnocování využívání unijních prostředků ve všech fázích projektu s cílem zajistit co nejvyšší efektivitu

- Uplatňování zásad subsidiarity a proporcionality dle článku 5 Smlouvy o Evropské unii
- Horizontální priority → uplatňují se napříč všemi oblastmi a operačními programy:
 - Rovné příležitosti pro všechny
 - Nediskriminace
 - Udržitelný rozvoj

- Celkem téměř 24 miliard EUR pro Českou republiku

- Počet národních operačních programů snížen na 10:
 - OP Doprava, Integrovaný regionální operační program, OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, OP Výzkum, vývoj a vzdělávání, OP Životní prostředí, Program rozvoje venkova, OP Zaměstnanost, OP Technická pomoc, OP Praha – pól růstu, OP Rybářství
- 5 programů přeshraniční spolupráce
- 6 programů nadnárodní a meziregionální spolupráce
- Jednotné metodické prostředí → soubor standardizovaných pravidel rozdělených do metodických dokumentů schválených usnesením vlády, které jsou promítnuty také do pravidel pro žadatele a příjemce
- *Podrobněji viz <http://www.dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>*

- <http://www.dotaceeu.cz/cs/Jak-na-projekt>
- Projektový záměr, nalezení vhodné výzvy
- Podání žádosti o podporu (elektronicky)
- Hodnocení a výběr žádostí
- Realizace projektu
- Monitorování
- Žádost o platbu
- Kontrola a publicita projektu
- Udržitelnost projektu
- Hrozba sankcí při neplnění povinností!

Evropský fond pro strategické investice (EFSI)

- Centrální pilíř investičního plánu pro Evropu
- Spolupráce s Evropskou investiční bankou
- Představuje záruku z rozpočtu EU, která skupině EIB poskytuje ochranu před ztrátou → skupina EIB může financovat rizikovější projekty, než by financovala za běžných okolností
- Neexistují zde žádné kvóty – ani pro jednotlivá odvětví, ani pro jednotlivé státy (financování je čistě otázkou poptávky)
- *Podrobněji viz <http://www.eib.org/efsi/how-does-a-project-get-efsi-financing/index.htm>*

Evropský fond pro přizpůsobení se globalizaci (EGF)

- Poskytuje pomoc pracovníkům, kteří byli propuštěni v důsledku velkých strukturálních změn (může se jednat například o situaci, kdy musí velký podnik v důsledku globální hospodářské a finanční krize ukončit svou činnost nebo svůj provoz přesunout mimo EU)

Fond solidarity Evropské unie (EUSF)

- Byl zřízen, aby bylo možné v případě přírodních katastrof pomoci postiženým regionům (zřízení fondu bylo odezvou na rozsáhlé povodně v zemích střední Evropy v roce 2002)

- Jsou financované přímo z rozpočtu EU a slouží na podporu konkrétních projektů přispívajících k rozvoji unijních cílů a zájmů
- Míra spolufinancování z EU 40-75%
- Podporované oblasti:
 - Vzdělávání a mobilita osob (Erasmus+)
 - Výzkum, vývoj a inovace (Horizont 2020)
 - Doprava (CEF)
 - Podnikání (COSME)
 - Životní prostředí (LIFE)
 - a další

Evropská komise:

- http://ec.europa.eu/regional_policy/index.cfm/en/
- <https://cohesiondata.ec.europa.eu/funds>

Ministerstvo pro místní rozvoj:

- <http://www.dotaceeu.cz/cs/Uvodni-strana>

Abeceda fondů EU (publikace MMR):

- http://www.dotaceeu.cz/getmedia/2ebf4f92-48c8-49b2-a8a1-f7b2ae05d447/Abeceda_aktualizace-2018_fin.pdf